Beskrivning av produktgrupper för tidigare led och huvudkontor

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan finner du beskrivningar av de produktgrupper, som kan anges för livsmedelsverksamheter med huvudsaklig inriktning Tidigare led eller Huvudkontor.

När är det aktuellt att ange produktgrupp?

Med produktgrupper menas livsmedelsgrupper som omfattas av särskilda regelverk, utöver de allmänna krav som gäller för alla livsmedel. I de flesta fall gäller kraven både själva livsmedlet och dess märkning.

Produktgrupper ska anges för de livsmedelsanläggningar som ansvarar för att dessa regler är uppfyllda när livsmedlen säljs i Sverige. Det innebär att produktgrupper ska anges för de livsmedelsanläggningar som tillverkar, importerar, för in från andra EU-länder och/eller utformar märkning för sådana livsmedel.

I de fall lagstiftningen inte reglerar de moment som utförs på en anläggning ska produktgruppen inte anges för anläggningen.

Bestrålade livsmedel

Med Bestrålande livsmedel avses livsmedel som behandlats med joniserande strålning till exempel i avsikt att döda mikroorganismer, för att förhindra att groddar ska bildas på potatis eller för att frukt ska mogna långsammare. Denna produktgrupp ska anges vid utsläppande av bestrålade livsmedel på marknaden. Produktgruppen ska dock inte anges när användningen är begränsad till att bestrålade kryddor använts som ingrediens vid tillverkning av andra livsmedel.

Regler om bestrålning och om märkning av bestrålade livsmedel finns i SLVFS 2000:46 och i förordning (EU) nr 1169/2011.

Bestrålade livsmedel ger 2 kontrollpoäng.

Fröer för groddning

Med *Fröer för groddning* menas fröer som enligt den information som ges till konsumenten är avsedda för groddning. Det finns särskilda krav för spårbarhet av groddar och fröer som ska användas för produktion av groddar. Kraven i förordning (EU) nr 208/2013 gäller fröer som är avsedda för odling och produktion av groddar. Även ärtor och bönor räknas som fröer. Mer information finns här:

Groddar, skott och microgreens

Fröer för groddning ger 3 kontrollpoäng.

Kosttillskott

Kosttillskott är livsmedel som är koncentrerade källor av näringsämnen eller andra ämnen med näringsmässig eller fysiologisk verkan. Den lagstiftning som särskilt reglerar kosttillskott är LIVSFS 2003:9 och Direktiv 2002/46/EG (kosttillskottsdirektivet). Läs mer om kosttillskott här:

Kosttillskott

Kosttillskott ger 4 kontrollpoäng.

Livsmedel för känsliga konsumentgrupper

Med *Livsmedel för känsliga konsumentgrupper* menas dels livsmedel för särskilda grupper, dels fri från-livsmedel.

Livsmedel för särskilda grupper är ett samlingsnamn för följande livsmedelsgrupper:

- Modersmjölksersättning och tillskottsnäring
- Spannmålsbaserade livsmedel och barnmat för spädbarn och småbarn
- Komplett kostersättning för viktkontroll

Mer information om dessa och de regler som gäller, hittar du via länkarna.

Livsmedel för särskilda grupper förkortas ofta FSG - Foods For Specific Groups. *Livsmedel för speciella medicinska ändamål* ingår också i FSG, men har i riskklassningsmodellen skiljts ut som en egen produktgrupp eftersom kontrollbehovet bedöms vara större.

Med fri från-livsmedel menar vi livsmedel som uppges vara fria från ett eller flera specifika allergen, till exempel livsmedel märkta med ”glutenfri”. Mer information om regler för fri från-livsmedel finns här:

Glutenfria, laktosfria och andra fri från-livsmedel

Märkning av hårdost som laktosfri ska *inte* ska medföra att produktgruppen anges, eftersom hårdosten generellt är laktosfri och det alltså inte innebär några ökade risker för känsliga konsumenter om detta framgår av livsmedelsinformationen. Observera dock att det inte finns någon definition av "hårdost" och att det fortfarande krävs en viss kontroll och bedömning av om osten ifråga verkligen är en laktosfri hårdost.

Livsmedel för känsliga konsumentgrupper ger 4 kontrollpoäng.

Livsmedel för speciella medicinska ändamål

Livsmedel för speciella medicinska ändamål, Food for Special Medical Purposes (FSMP), är livsmedel för personer med olika sjukdomar eller åkommor som kräver speciell kost. FSMP är inte läkemedel, och de används alltså inte som medicinsk behandling för att förebygga, bota eller lindra sjukdomar.

Övergripande regler om FSMP finns i lagstiftningen om livsmedel för särskilda grupper, förordning (EU) nr 609/2013. Utöver dessa regler finns särskild lagstiftning för FSMP i förordning (EU) 2016/128 och i LIVSFS 2022:4.

Observera att livsmedelsföretagare inte enbart måste anmäla till sin kommunala kontrollmyndighet att verksamheten släpper ut FSMP på den svenska marknaden. Livsmedelsföretagaren ska också göra en särskild anmälan till Livsmedelsverket. Mer information om FSMP finns här:

Livsmedel för speciella medicinska ändamål - FSMP

Livsmedel för speciella medicinska ändamål ger 5 kontrollpoäng.

Livsmedel med närings- eller hälsopåståenden

Närings- och hälsopåståenden är information om att ett livsmedel har ett visst hälsosamt innehåll eller vissa positiva effekter på hälsan. Reglerna på området är omfattade och finns bland annat i förordning (EG) nr 1924/2006. Mer information finns här:

Närings- och hälsopåståenden

Livsmedel med närings- eller hälsopåståenden ger 2 kontrollpoäng.

Livsmedel med skyddade beteckningar

I *Livsmedel med skyddade beteckningar* ingår:

- skyddad ursprungsbeteckning (SUB)
- skyddad geografisk beteckning (SGB)
- garanterad traditionell specialitet (GTS)
- ursprungsbeteckning och geografisk beteckning inom vinsektorn
- traditionella uttryck inom vinsektorn
- geografiska beteckningar för spritdrycker

Läs mer om skyddade beteckningar här:

Skyddade beteckningar

Livsmedel med skyddade beteckningar ger 2 kontrollpoäng.

Livsmedel som innehåller GMO

GMO står för Genetiskt Modifierade Organismer. Godkännande av produkter som innehåller GMO regleras i förordning (EG) nr 1829/2003. Regler om spårbarhet och märkning finns i förordning (EG) nr 1830/2003. Läs mer om GMO här:

Genetiskt modifierade organismer - GMO

Livsmedel som innehåller GMO ger 2 kontrollpoäng.

Livsmedel som omfattas av handelsnormer eller varustandarder

Vad som är *Livsmedel som omfattas av handelsnormer eller varustandarder* , och de regler som gäller för dessa, hittar du här:

Handelsnormer
Varustandarder

Livsmedel som omfattas av handelsnormer eller varustandarder ger 2 kontrollpoäng.

Stärkelserika livsmedel som upphettas

Potatischips, bröd, och rostat kaffe är exempel på *Stärkelserika livsmedel som upphettas* med risk för bildning av akrylamid. De omfattas av särskilda krav enligt förordning (EU) 2017/2158.

Stärkelserika livsmedel som upphettas ger 3 kontrollpoäng.

Senast uppdaterad 4 februari 2026 Ansvarig grupp ROR_LLK